

Cees Phielix (68) kreeg pas een jaar geleden de diagnose. Zijn leven lang zwom hij tegen de stroom in en liet een spoor van 'vernielingen' achter zich. Achteraf, begrijpt hij nu, door 'een totaal wederzijds onbegrip'. Ooit begon hij als timmerman, ging op zijn 42e journalistiek studeren en eindigde als leraar Nederlands. Hij omschrijft zichzelf als iemand die sinds de diagnose eindelijk durft te zijn wie hij is. Hij is met pensioen maar komt tijd te kort voor al zijn interesses en 'phielixfeert' graag.

Ik ben dolblij met m'n afwijking

Door Cees Phielix

Nog maar een klein jaar geleden kreeg ik de diagnose autisme aangemeten. Phielixofisch als ik ben, wilde ik natuurlijk wel even de conclusies van de destijds dienstdoende gz-psycholoog overdenken én toetsen aan mijn gedrag van, laten we zeggen, de afgelopen 67 jaar. Dat leek me in het kader van de waarachtigheid wel zo eerlijk naar hem en mij toe.

Oké, ik had het natuurlijk ook kunnen omdraaien door mijn gedrag aan zijn conclusies te toetsen, maar net als in ons rechtssysteem hield ik mij vast aan het principe 'wie eist, bewijst'. En ja, hij had de conclusies getrokken en opgeschreven. Ik niet, dus hij moest mij maar overtuigen. Niet andersom.

De door de hulpverlener beschreven bevindingen logen er niet om. Zo had ik volgens hem niet alleen rigide denkpatronen en problemen met sociale interacties, ook miste ik subtiliteiten in het contact met anderen en nam ik taal erg letterlijk. Verder had ik intense interesses en beet ik mij nogal vast in bepaalde onderwerpen, hetgeen insinueerde dat ik toch ietwat dwangmatig gedrag vertoonde.

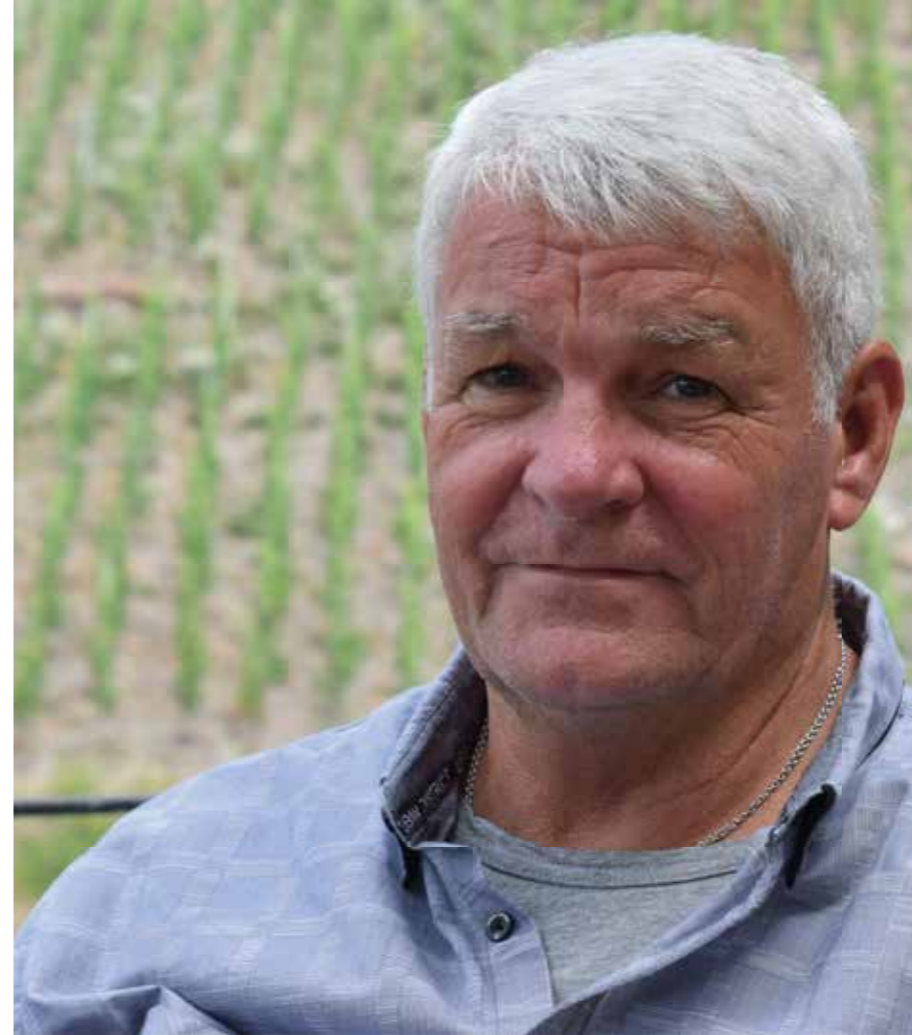
Kort door de bocht genomen, kon je zeggen dat ik een behoorlijke klap van de autistische molen had meegekregen. Of zoals Wikipedia het zo romantisch weet te verwoorden: 'Iedere autist heeft een afwijking.' Ik ook, dus!

Op zich kon ik geen van de conclusies tegenspreken. Wat ik in mijn rigide kop heb, heb ik nu eenmaal niet in mijn kont, hetgeen voor mij als stomadrager overigens toch al een onmogelijke opgave is. Maar dat terzijde.

Ook voor wat betreft de sociale interacties moest ik kleur bekennen. Onder het mom van toegeven maakt je verrekke klein, maar laat ook zien hoe groots je werkelijk kunt zijn, moest ik erkennen dat ik mij gedurende mijn leven vaak als een hork gedroeg. Zeker als het ging om de wat meer bekrompen geesten die om voor mij onduidelijke redenen probeerden een rol te spelen in mijn leven. Ik heb nu eenmaal niets met prietpraatspuwende mensen, en al helemaal niet met figuren die hun mobieltje en Facebook als het meest waardevolle bezit beschouwen in hun bestaan.

En ja, er kwamen geregeld van die momenten voorbij dat ik mij geroepen voelde om ze dat even te laten weten. Uiteraard in de vorm van, in mijn ogen, opbouwende kritiek. Ik wilde tenslotte ook mijn steentje bijdragen aan het verbeteren van de fatsoensnormen van de mens in het algemeen en de Facebookers in het bijzonder. Of zij dat ook zo ervaren hebben, betwijfel ik nog altijd, gezien de vreemd ogende respons die ik telkens kreeg.

Daar komt nog wat bij, waarbij ik in dit geval verwijs naar het missen van subtiliteiten in mijn contacten met bijvoorbeeld de hiervoor beschreven doelgroep. Probeer als autist in dat soort lege hulzen nog maar eens iets subtiels te vinden. En als je al iets vindt, dan is het de aanblik van een naderende paniekaanval als ze een keertje niet worden geliket door hun potentiële social media-namaakvriendjes. Daar kan ik als autist dus helemaal niets mee.

Maar goed, al verder reflecterend en phielixoferend moest ik ook met de billen bloot als het ging om de taal. Ja, ik nam conform het verslag veel dingen letterlijk. Of zoals Van Dale het omschrijft: *'Overeenstemmend met de letters, met het geschrevene precies zoals het er staat, zonder de minste afwijking of vrijheid,'* waaraan ik overigens ook de orale overdracht van de taal zou willen toevoegen als ik de woordenboekenmaker was. Er wordt tenslotte ook heel wat afgeluld in deze wereld.

Ook het vastbijten in bepaalde onderwerpen en het hebben van intense interesses passeerden de revue. Daar viel al evenmin iets te ontkennen. Geef me de aanblik van een (overvliegend) vliegtuig en ik ben onbereikbaar voor de rest van de wereld. Hetzelfde geldt als ik weer eens een column schrijf voor mijn website, of in dit geval voor dit magazine. Dan ga ik er helemaal in op, zoals ik dat ook ga bij het zien van mooie en interessante documentaires van uiteenlopende aard.

'Ik kon niet anders dan constateren dat de bevindingen van de deskundige zeer aannemelijk waren'

Kortom, ik kon niet anders dan constateren dat de bevindingen van de deskundige zeer aannemelijk waren. Waar ik alleen nog mee worstelde, was de wijze waarop ik met al die conclusies moest omgaan.

Nu kon ik dat als inwoner van de provincie Groningen natuurlijk doen door de definitie van de Groningse nuchterheid als uitgangspunt te gebruiken: *mensen van weinig woorden, die met beide voeten op de grond staan en het leven nemen zoals het komt.* Oftewel: *mensen met een communicatieprobleem, die nooit een stap verder komen en zelf de regie van hun leven en geluk niet pakken.* Dat zou echter betekenen dat ik mij moest neerleggen bij alles wat er afwijkend is aan mij. Nou, mooi niet. Ik koos ervoor om mijn aandoening positief te benaderen.

Zo vind ik bijvoorbeeld dat ik juist dankzij mijn rigide denkwijze weet wat ik wil. Kom daar tegenwoordig nog maar eens om! Ik weet ook dat ik niet alles klakkeloos aanneem en mijn principes niet in de uitverkoop zet om erbij te mogen horen. Mooi toch?

Daarnaast ervaar ik mijn problemen aangaande de sociale interacties als een zegen. Het voorkomt dat ik mij dagelijks min of meer verplicht moet bezighouden met bijvoorbeeld social media-verslaafden die niet (meer) in staat zijn om een fatsoenlijk gesprek op niveau te voeren, laat staan nog enige interesse hebben in de wél waardevolle dingen van het leven.

De taal letterlijk nemen en daarmee elk gevaar voor interpretatie elimineren, is wat mij betreft ook een cadeau. Het kan de neurotypische mensen er alleen maar toe aanzetten om eens wat bewuster om te gaan met hun taalgebruik. Een win-winsituatie, derhalve.

Mijn eindconclusie: ik ben dolblij met m'n afwijking. Het is mijn houvast in een wereld die met de dag gekker begint te worden ●

Lees meer over en van Cees Phielix op zijn site ilce.nl